

f) Poostrenje kazni z uporabo § 265. k. z.

Prvi sodnik obsodil je Josipa S. zaradi prestopka razžalitve straže z besedo po § 313. k. z. z uporabo § 265. k. z. na 14 dni poostrenega zavora.

Vzklicu obtoženčevemu se je, v kolikor je meril zoper izrek o kazni, s sodbo z dne 26. avgusta 1887. l. št. 7915. vgodilo in sodba prvega sodnika v tej točki zaradi ničnostnega razloga § 281. št. 11. ovrгла.

Razlogi.

Mnenje prvega sodnika, da je pri prevladujočih obtežilnih okolščinah dovoljeno, z uporabo § 265. k. z. ustanovljeno kazni poostriti, ne da bi moralo biti to v dotičnej zakonovej določbi izrečeno, ali da bi nastopili pogoji § 260. črka b k. z., je krivo.

V § 265. k. z. je le določeno, kako se ima pri izmerjenji kazni v zakonitih mejah postopati in katero poostrenje se sme porabiti, če so pogoji za to. Nikakor pa v § 265. k. z. ni rečeno, da bi se smela vsaka kazni zavoljo prevladujočih obtežilnih okolščin poostriti, če tudi v dotični točki poostrena kazni za slučaj obtežilnih okolščin zažugana ni.

Ker je za razžalitev straže z besedo v § 313. k. z. zažugana kazni zavora od treh dni do enega meseca, je prvi sodnik s tem, da je obsodil obtoženca — vpiraje se le na § 265. k. z. — na 14 dni poostrenega zavora, prekoračil meje zakonovega kazenskega stavka. Vsled tega je njegova sodba po § 281. št. 11. k. p. r. nična in se je morala ovreči.

Književnost.

Pod to rubriko obljubili smo v 4. številki tega letnika svojim bralcem poročati o zanimivejih ocenah, katere bodo objavljene o načrtu novega nemškega državlanskega zakonika. Večina glasov, kateri so bili do sedaj slišati, ni vgodna delu kodifikatorne komisije. Izmed teoretikov je Dernburg, kakor so poročali listi, začetkom svojih predavanj v preteklem letnem tečaju izrekel tehtne pomisleke proti načrtu ter pristavil, da je povsem soditi, da bode se še mnogo let učil pruski „Landrecht“ a ne novi državljanski zakonik. Izmed avstrijskih učenjakov je nedavno Unger v Grünhutovem časopisu izrekel dvom, „ob wohl der überaus gründlich und gewissenhaft gearbeitete Entwurf eines bürgerlichen Gesetzbuches für das Deutsche Reich die höchsten

Ziele erreiche“. Tudi pri shodu nemških juristov, vršečem se 11., 12. in 13. septembra t. l. v Stettin-u, bilo je čuti več neugodnih glasov.

Naj navedemo izmed razprav, katere se bavijo ex professo z načrtom, dvoje v kratkih potezah. Gierke meni v spisu „Entwurf eines bürgerlichen Gesetzbuches und das deutsche Recht“, da ima načrt v svoji celoti marsikatero hvalevredno lastnosti, a on ni naroden, ni vstvarjajoč, on sploh prezira npravne in socialne naloge, katere naj spolnuje nova ureditev zasebnega prava, v svojem bistvu načrt ni drugo nego v paragrafe zakonika vlit kompendij pandekt. Vsa določila njegova ozirajo se le na pravnike, ne na narod, h kateremu ne govore nikakor, kateremu bode zaradi tega ostal tudi zakon tuj. V načrtu kodifikovan je le usus modernus pandectarum, popolnjen z nekaterimi določili, izposojenimi iz novih zakonov. Načrt ni v nikaki zvezi z življenjem, noben zakonodajalec pa ne bode vstvaril ničesar v resnici trajnega in popolnega, če mu velja zgodovinska njegova naloga le za problem pravniske tehnike, kateremu najbolje vgori daleč od praske sveta v prijetnem in mirnem zavetišči, on ne bode ničesar popolnega vstvaril, če, na novo urejajoč zasebno pravo, ne sprevidi, da opravlja s tem socialno delo, da prevzame s tem veliko odgovornost za prihodnji razvoj npravnih in gospodarskih razmer. Ker namen kodifikatorjev okrožja jurisprudence ni presegal, je socialna tendenca načrta individualistična in enostransko kapitalistična najpristnejega manchesterstva, tista obče škodljiva antisocialna tendenca, katerej je v ostalem novo nemško zakonodajstvo popolnoma slovo dalo.

Iz drugega stališča ocenja načrt Otto Bähr v članku „das bürgerliche Gesetzbuch und die Zukunft der deutschen Rechtsprechung.“ Tudi njemu načrt, da si so pri njem sodelovali večinoma praktiki, ni drugo, nego doktrinarno delo, katero zaradi svojega umetalnega jezika niti narodu niti pravnikom ni lahko umljivo, katero pa tudi ne dosega vrhunca sedanje pravniške vede. Da razjasni, kaj bi pomenil načrt, če postane zakon, za prihodnost nemškega pravosodja, opisuje pravniško delovanje v tistih nemških pokrajinah, kjer še velja ius commune ter ga primerja onemu v deželah kodifikovanega prava. V onih ima pravosodje duševno svobodo, pravniki si prizadevajo spoznavati rimsko pravo v njegovem bistvu ter ga prispodablajo današnjim razmeram, nikakor pa jim corpus iuris ne velja kot paragrafovan zakonik. Tam pa, kjer je pravo uzakonjeno, nastopi „lehrbuchjurist“, njegova učna knjiga je le zakonik. Zakon vporablja mehanično in odvadili so se

pravniško misliti. Rimsko pravo je do današnjega dne šola za nemške pravnike, a ta šola bode — po mnenju Bähr-ovem — prenehala, ko dobi Nemčija svoj zakonik. Pravniško učenje postalo bode vse drugačno, mehanično bodo poučevali in učili se. Od dijaka, kateri si bode moral prisvojiti približno 6000 paragrafov raznih materij kodifikovanega prava, ne morete zahtevati, naj tudi juridično misli. Če postane načrt zakon ter se s tem razvoj prava v Nemčiji do konca prižene, veljalo bode zraven slabega civilnega procesa nepovoljno materijalno pravo. Bähr h koncu pravi, da tega zakonika nemškemu pravosodju nikakor ne želi, da je nemško zakonodajstvo zadnji čas marsikateri lep vspeh doseglo, da pa bi bilo uzakonjenje tega načrta — velika zmeta.

Drobne vesti.

(Osobne vesti) Notarjem v Zatičini imenovan je notarski kandidat Stanko Pirnat v Brežicah.

Odvetniško pisarno otvoril je v Voloski dr. Andrej Stanger.

Umril je dne 31. avgusta t. l. v Ljubljani umirovljeni nadsodn. svetnik dr. Ernst pl. Lehman.

(Jezik kod suda v Istri). Pod tem naslovom objavlja „Naša Sloga“ sledeči slučaj: okrajno sodišče v Buzetu odredilo je vsled v hrvatskem jeziku vložene tožbe dan za redno ustno razpravo. Toženec zahteval je pri ročišči od sodnika, naj mu v zapisniku v laškem jeziku protolmači točni zadržaj tožbe, da more na temelji tega informirati svojega zastopnika za odgovor. Okrajno sodišče v Buzetu je z odlokom z dne 21. avgusta 1887 št. 4006 odbilo to zahtevo. Rekurz, katerega je zoper ta odlok vložil toženec, pa je zavrnilo višje deželno sodišče v Trstu z naredbo z dne 6. oktobra 1887, št. 3813. kazaje na to, da je sodnik glasom §. 20. o. s. r. sicer dolžan razjasniti strankam vsa fakta in vse dokaze, na katere se opira tožba ali druga vloga, da pa o jeziku v tem paragrafu ni govora. Izvanredni rekurz zavrnilo je najvišje sodišče z odločbo z dne 8. februarja 1888, št. 1228.

(Pred več ljudmi.) Prvi sodnik oprostil je Ivano B. obtožbe zarad prestopka zoper varnost časti v zmislu § 496 k. z. — doprinešenega s tem, da je Frana K. s „prešičem“ zmerjala ter ga s prekljo po levi roki vdarila. Svoj izrek vpiral je sodnik na to, da je pri djanji bila prisotna le jedna dorusla ženska in troje nedoraslih otrok, da se toraj djanje ni vršilo „pred več ljudmi“.

Vzklicno sodišče je vzklicu zasebnega obtožitelja vgodilo ter obtoženca krivim spoznalo, ker § 496. govori le o „ljudeh“, katerim se morajo prištevati tudi otroci, ako so toliko dorasli, da zamorejo sprevideti — kakor v tem slučajji — da se s človekom grdo dela, ako se s „prešičem“ zmerja in s prekljo vdari.
